

Windows 11 23H2 upgrade is gearriveerd

Ger Stok

Traditiegetrouw lanceert Microsoft in het najaar de upgrade van Windows 11. Zo ook deze keer. Op woensdag 3 november kwam het bericht dat hij beschikbaar was.

Zoals altijd krijgen de nieuwste machines als eerste de melding te zien in *Instellingen* > *Windows update* dat de upgrade uitgevoerd kan worden. Voor deze categorie valt het minst te verwachten dat er problemen zullen ontstaan. Na verloop van tijd, meestal na het verschijnen van de eerste cumulatieve updates, komen ook de wat oudere machines in aanmerking voor de upgrade.

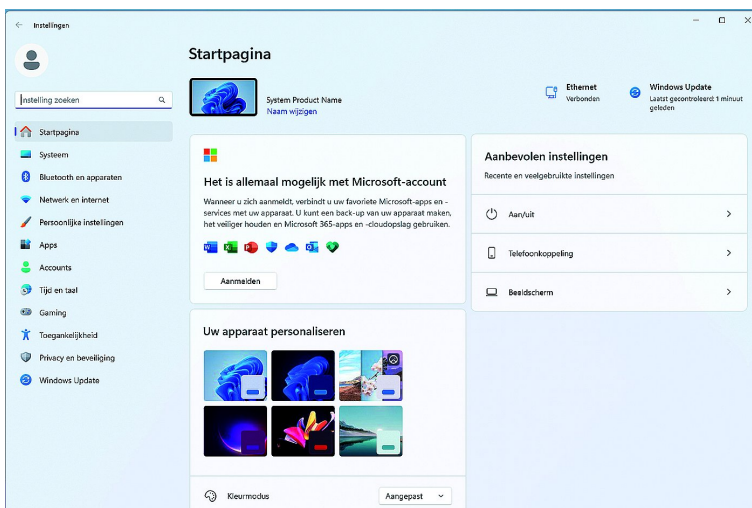
Tot zover de gebruikelijke gang van zaken. Wat opvalt is dat een aantal aangekondigde functionaliteitsaanpassingen al eerder verschenen. Dat was het onder andere geval met de Foto-app in de update van september en de aanpassing van Paint in de oktober-update. Over de aanpassingen gesproken, we laten er een aantal de revue passeren.

Instellingen

Het verdienmodel van Microsoft gaat voor Windows meer en meer de reclamekant uit. Dat is te merken bij het openen van *Instellingen*. Prominent zichtbaar de voordelen van het Microsoft-account en het Office-pakket. Maar op dit scherm zijn ook direct een aantal aanpassingen te maken of is informatie op te roepen.

- Naam van de pc wijzigen
- Netwerk-/wifi-informatie
- De status van Windows-update
- Cloudopslag
- Bluetooth apparaten
- Pc personaliseren
- Koppelen van je telefoon
- Aanbevolen instellingen

Deze instellingen kunnen per gebruiker verschillen en verschijnen naar gelang van zijn gebruik van Instellingen.

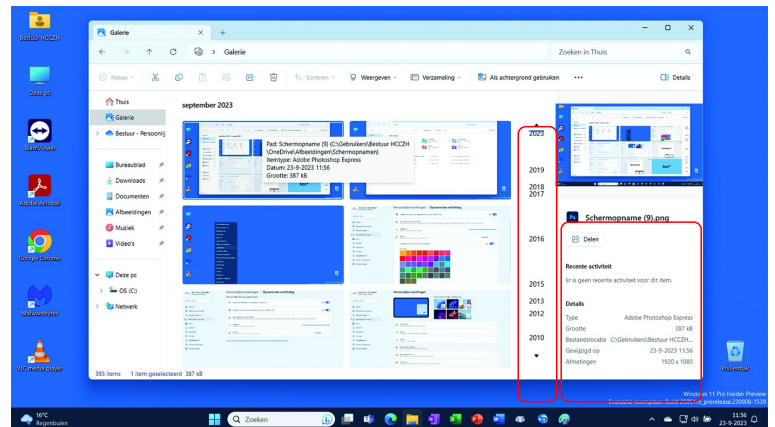

Het nieuwe Instellingen-menu

Verkenner

Er kan nu meer informatie over bestanden getoond worden. Dat komt het best tot uitdrukking in de nieuwe (foto)Galerie. Er zijn nu duidelijk grotere pictogrammen, waarop het foto-beeld prima te herkennen is. Ook handig is dat er aan de

rechterzijde van het scherm een tijdlijn vertoond wordt. Het wordt dus makkelijker om door de tijd en de beelden te scrollen. Op een foto/beeld geklikt kan nu ook de exif-/meta-informatie getoond worden. Standaard verschijnen in de Galerie de beelden uit de map Afbeeldingen (ook als die in OneDrive staan). Naar behoefte kunnen ook andere mappen toegevoegd worden.

Galerie met tijdlijn en uitgebreide beeldinformatie

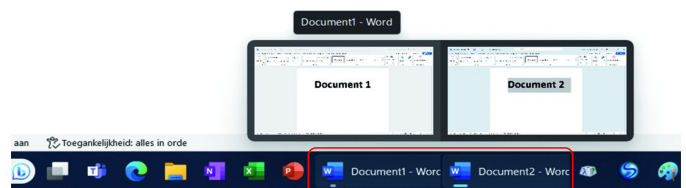
Gecomprimeerde bestanden

Voorheen konden alleen .Zip-bestanden uitgepakt worden. Dit geldt nu ook voor: .7-Zip, .Rar, .Tar, .Tgz en tal van andere compressieformaten

Taakbalk

Als je bijvoorbeeld in Word twee documenten geopend hebt, verschijnt er op de Taakbalk slechts één Word-icoon. Als je de muis over het icoon beweegt zie je de twee geopende documenten. Naar wens kan dat aangepast worden. Ga naar *Persoonlijke instellingen* > *Taakbalk* > *Gedrag van taakbalk* en *pas Taakbalk knoppen combineren* en *labels verbergen* aan van *Altijd* naar *Nooit*. Er verschijnt nu voor elk geopend document een eigen icoon.

Document 1

Programma-icoonen combineren of niet.

Ruimtegebrek op de Taakbalk? Het nu ook mogelijk de *Tijd- en datum-aanduiding* op de taakbalk te verbergen. Het omgekeerde kan ook. Het is tevens mogelijk de klok nu seconden te laten weergeven. Handig? Mogelijk dat iemand dat prettig vindt. Ik zie er de toegevoegde waarde niet zo van. Wel even een waarschuwing: het stroomverbruik neemt wel toe en de accuduur van de laptop wordt dus bekort.

Behoeftte aan meer Systeempictogrammen? Ga naar *Persoonlijke instellingen > Taakbalk > Andere systeempictogrammen* en zet naar behoefte de pictogrammen aan of uit.

Back-up app

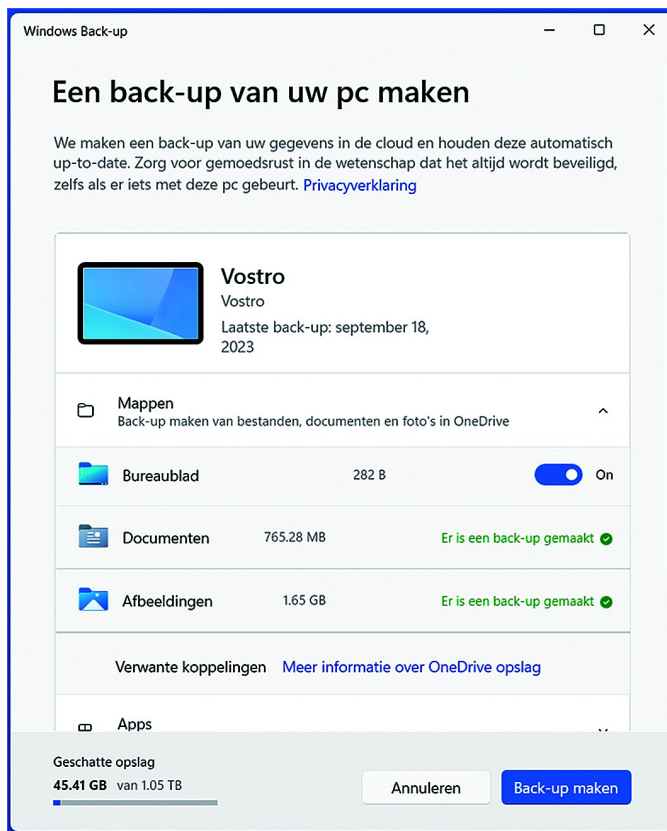
Er is een nieuwe back-up-app beschikbaar. De 'oude' Windows 7 app voldeed toch al niet. Hoog tijd voor iets anders. Maar dan kom je bedrogen uit. De nieuwe app is geenszins een volwaardige data-back-up-programma.

Het maakt weliswaar een back-up van *Documenten* en *Afbeeldingen* maar doet dat uitsluitend naar OneDrive.

Er wordt ook een back-up gemaakt van *Instellingen*, *Apps* en *Referenties*, zoals wifi-wachtwoorden.

De back-up is daarmee eerder bedoeld voor het terugzetten van bepaalde data en instellingen, mocht de machine gecrasht zijn, of om de instellingen over te brengen naar een andere (nieuwe) machine.

Dus blijf voor het maken van een data-back-up maar bij je oude vertrouwde programma.

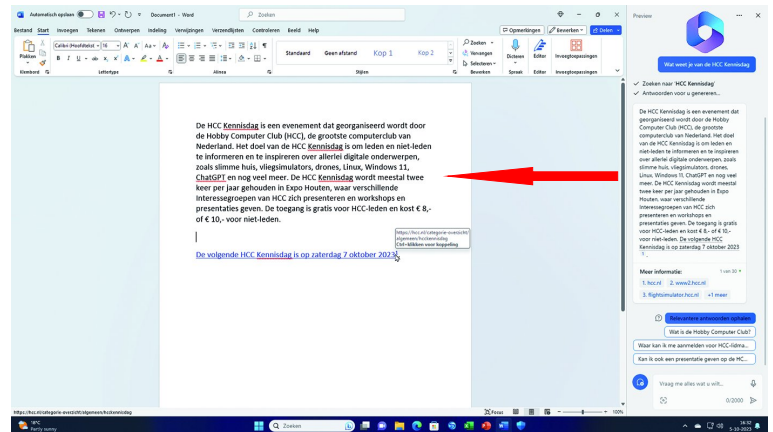
Helaas geen volwaardige data-backup

Edge

Werden we in oktober al verblijd met de mogelijkheid om via BingChat gebruik te maken van Artificiële Intelligentie, dat is met de komst van 23H2 opgewaardeerd naar CoPilot. Het voordeel van CoPilot ten opzichte van ChatGPT is dat CoPilot ook de bronvermelding toont. CoPilot is nu nog geïntegreerd in Edge, maar het is de bedoeling dat het een autonoom werkende app wordt. Hij wordt oproepbaar naast elke andere applicatie.

In de VS is CoPilot al volledig beschikbaar en zal naar verwachting in het voorjaar van 2024 ook bij ons verschijnen. De latere verschijning is het gevolg van het nog niet bekrachtigen van de Europese AI Act. De Europese Unie is de

wet nog aan het afronden en Microsoft wacht nog af wat de consequenties daarvan kunnen zijn voor de uitrol.

Door CoPilot gemaakte teksten zijn in een document te verwerken

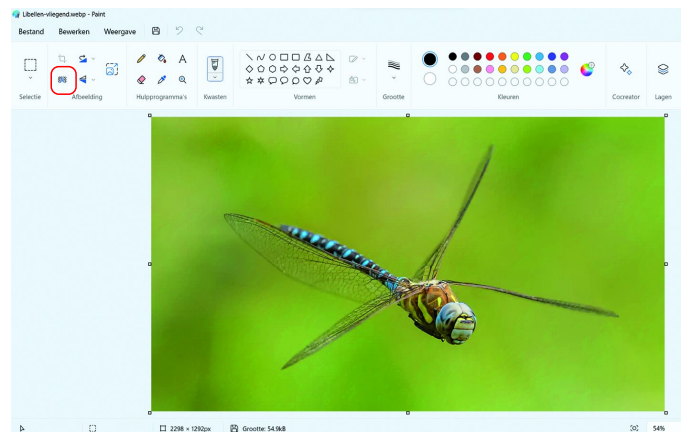
Microsoft en AI

Microsoft zet sowieso voor heel veel (cloud)toepassingen voor zakelijk- en privégebruik zwaar in op Artificiële Intelligentie.

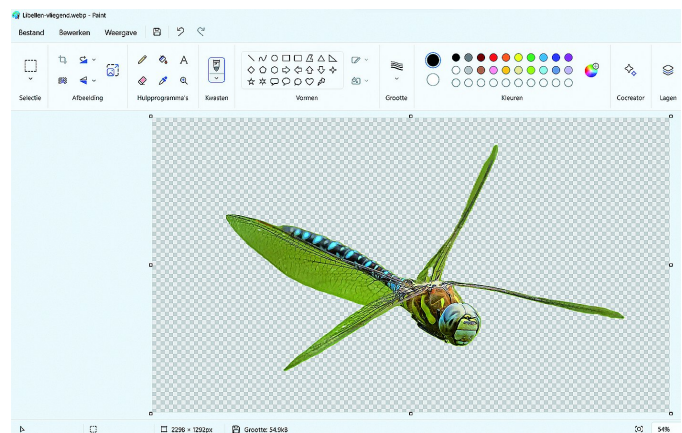
Paint

We noemden het al eerder in dit artikel. Er bestaat nu de mogelijkheid om een achtergrond van een afbeelding te verwijderen. Iedereen die wel eens een beeld vrijstaand gemaakt heeft in Photoshop, GIMP of een ander programma, weet hoe moeizaam dit kan zijn.

Maar dit gebeurt nu in luttele seconden en is verrassend accuraat.

Druk op de knop 'Achtergrond verwijderen'

en... even later is het al gebeurd.

Er is ook een aankondiging gedaan dat in Paint een extra toevoeging komt. Cocreator genaamd. Op basis van een beschrijving en eventueel toegevoegd beeldmateriaal wordt een nieuwe creatie gemaakt in een te kiezen stijl.

Denk aan: ‘Maak van dit beeld een schilderij in de stijl van Johannes Vermeer’.
De techniek is gebaseerd op de AI van het programma Dall-E (van de makers van ChatGPT) waarop Microsoft ook een licentie genomen heeft.

Foto-app

Nee het is geen concurrent voor de gevestigde orde, maar er kunnen nu eenvoudig wat extra handelingen uitgevoerd worden. Met AI bijvoorbeeld: achtergrondvervaging, of vrijstaand maken en nieuwe achtergronden toevoegen.

ClipChamp

Inderdaad een uiterst simpel videobewerkingsprogramma. Maar ook hier kan op basis van een beschrijving en een beeld een filmpje worden gemaakt. Naar wens is daar ook rechten vrije muziek onder te plaatsen.

Windows Mail

Windows Mail krijgt een nieuw uiterlijk en integreert tegelijkertijd in de agenda. Ook zijn de Office-apps oproepbaar. Voor wie Windows Mail gebruikt is er nu de keuze de oude versie gebruiken of overstappen naar de nieuwe versie. In het voorjaar van 2024 vervalt de keuze. De oude app stopt en er is een gedongen overgang naar de nieuwe app. Dus wen er maar vast aan.

Snipping Tool (Knipprogramma)

Kon je voorheen prima beelden van het scherm afvangen, dat is nu verder uitgebreid. Bevat het beeld tekst dan kan dit beeld ook prima door middel van AI/OCR naar tekst omgezet worden. Met knippen en plakken is het dan prima te gebruiken in een tekstverwerker. Heel handig.

Volumemixer

De regeling van geluid is ook aangepakt. De instellingen zijn wat intuïtiever, maar, misschien nog wel belangrijker, het geluidsniveau kan nu per app ingeregeld worden.

Dynamische verlichting

Ook aan de gamers is gedacht. Heb je een systeem met RGB-verlichting, dan had je voorheen altijd een app van de fabrikant nodig om het kleurenschema, de intensiteit en het patroon in te stellen. Dit kan nu direct vanuit Windows. Nog niet alle merken RGB-sets worden ondersteund, maar dat is een kwestie van tijd. Raadpleeg de website van de fabrikant.

HDR

Er bestaan nog niet veel computerschermen HDR, maar er komen er wel steeds meer. Bij de wat duurdere gaming schermen is het al wel standaard, maar het begint ook langzaam door te dringen naar de wat voordeligere (kantoor)schermen. De HDR is nu niet alleen in te stellen, het scherm kan ook gecalibreerd worden. Heb je nog niet zo'n scherm, maar gebruik je vaak het scherm van een smart-tv met HDR, ook dan zijn de aanpassingen mogelijk.

VHD

Voor wie weleens aan de gang gaat met andere besturings-systemen onder Windows is het gebruik van Virtual Box en VMware genoegzaam bekend. Virtuele Hard Disks onder Windows werkte minder prettig. Daar is nu duidelijk verbetering in gekomen. Het aanmaken en beheren is een stuk eenvoudiger en wordt bereikt via **Systeem > Opslag > Schijven en volumes > Een virtuele harde schijf maken**. De formaten VHD en xVHD worden ondersteund. Voor wie meer wil weten over deze materie: er is een Microsoft site die hier uitgebreid informatie over verschaft. <https://learn.microsoft.com/en-us/windows-server/storage/disk-management/manage-virtual-hard-disks>

Wifi wachtwoorden

Van wifi-sites die je in het verleden hebt bezocht en waar je het wachtwoord niet meer weet, kun je eenvoudig achterha-

len via *Netwerk en Internet > wifi > wifi-kanaal (SSID) > scroll naar beneden en kies Wifi-beveiligingsleutel weer-geven*.

Kladblok

Het Kladblok ondersteunt nu ook tabbladen. Je kunt er voor kiezen dat bij het afsluiten en opslaan dat er om een bestandsnaam wordt gevraagd, of dat Kladblok simpelweg bewaart en afsluit en bij heropenen de actuele teksten weer laat zien.

Ook in de donkere modus nu in te stellen.

Passkeys

Eindelijk af van die vermaledijde wachtwoorden. Windows 23H2 ondersteunt Passkeys. Het zal echter nog wel enige tijd duren voordat deze veilige manier van inloggen gemeengoed is geworden, maar veel Amerikaanse websites ondersteunen het al, en ook bij Microsoft, Apple en Google kun je het activeren. Maar op veel andere sites is het (nog) niet beschikbaar.

Wil je er wat meer van weten? Raadplaag dan het artikel *Passkeys* van Bert van Dijk in deze uitgave.

Er zijn ongetwijfeld nog meer vernieuwingen aan te merken, maar dit waren de meest in het oog springende. En anders wijden we er een volgend artikel aan.

Hoe gaat het nu verder

Er zijn al geruchten over de opvolger van Windows 11. Niet geheel verrassend zal dat Windows 12 zijn. Een tijdstip is ook al genoemd, de zomer van 2024. En mogelijk zijn hier weer nieuwe hardware-eisen aan verbonden. Of dit allemaal gaat gebeuren is nog maar de vraag. Het blijft tenslotte Microsoft en zoals wel vaker is gebeurd loopt de ontwikkeling vertraging op of worden er plotseling zaken uit de hoed getoverd.

Komen er in de toekomst nog verdere upgrades van Windows 11? Wie zal het zeggen? De ondersteuning van de versie 23H2 loopt zeker door tot oktober 2025.

Succes in ieder geval met de upgrade van versie 22H2 naar 23H2 en vergeet niet vooraf te zorgen voor een goede data-back-up. Je weet maar nooit... Maar dat lijkt me een overbodige opmerking.